

VN/17674/2024
VN/17674/2024-UM-1

12.6.2024

Eduskunnan puolustusvaliokunta

Ulkoministeriön asiantuntijalausunto hallituksen esityksestä laiksi asevelvollisuuslain 32 ja 48 §:n muuttamisesta (HE 66/2024 vp)

Eduskunnan puolustusvaliokunta on pyytänyt ulkoministeriön lausuntoa otsikkoasiassa. Ulkoministeriö esittää lausuntonaan seuraavaa.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan asevelvollisuuslakia muutettavaksi siten, että lain 48 §:ään lisättäisiin uusi Rajavartiolaitoksen joukkoihin sijoitettuja reserviläisiä koskeva kertausharjoitusperuste. Esityksessä esitetään, että kyseinen uusi kertausharjoitusperuste lisättäisiin asevelvollisuuslain 32 §:n kertausharjoituksen kutsumääräaikaa koskevaan säännökseen siten, että uuteen kertausharjoitusperusteeseen kutsuminen tapahtuisi lyhennetyllä määräajalla. Esityksen mukaan ehdotettu uusi kertausharjoitusperuste on tarkoitettu käyttöön otettaviksi ainoastaan rajaturvallisuuden ylläpitämiseksi välttämättömien toimintojen turvaamiseksi ja poikkeuksellisissa tilanteissa. Tällaisilla tilanteilla tarkoitettaisiin erittäin nopeita ja poikkeuksellisia rajaturvallisuuden tilannekehityksiä kuten esimerkiksi hybridiuhkista johtuvaa erittäin nopeasti kehittyvää rajaturvallisuuden häiriötä laajamittaisen välineellistetyn maahantulon muodossa taikka suuronnettomuuden tai pandemian aiheuttamia laaja-alaista rajasulkua.

Venäjä pyrkii vaikuttamaan Suomeen eri keinoilla, mukaan lukien niin sanotun hybridi-vaikuttamisen keinovalikoiman kautta. Venäjä on kesästä 2023 lähtien ohjannut Suomen rajan yli kolmannen maan kansalaisia, joilla ei ole Suomen maahantulolle edellyttämiä asiakirjoja, ja jotka ovat hakeneet Suomeen tultuaan turvapaikkaa. Venäjän viranomaisten rooli tilanteessa on ollut aktiivinen. Ilmiö on Venäjän valtion ohjauksen tai vähintäänkin myötävaikuttamisen seurausta. Ilmiössä kyse on siitä, että Venäjä pyrkii loukkaamaan Suomen suvereniteettia ja vaarantamaan Suomen kansallista turvallisuutta, tavoitteenaan vaikuttaa Suomen yhteiskuntaan ja poliittiseen päätöksentekoon. Suomeen laittomasti ja hallitsemattomasti Venäjän rajan yli saapuva suuri määrä henkilöitä on uhka kansalliselle turvallisuudelle, johon on tarpeen varautua.

Ulkoministeriö pitää välttämättömänä kestävä ja tasapainoinen ratkaisun löytämistä välineellistetyn maahantulon torjumiseen ja kansallisen turvallisuuden suojaamiseen. Välineellistetty maahantulo on todellinen turvallisuusuhka, johon suvereenin valtion on kyettävä vastaamaan. Ulkoministeriö pitää kannatettavana, että keinovalikoimaa

hybridivaikuttamisen torjuntaan kehitetään nykyistä kattavammaksi, jotta hybridiuhkiiin ja niihin liittyvään laaja-alaisen vaikuttamiseen kyetään varautumaan.

Jakelu	Eduskunnan puolustusvaliokunta
Tiedoksi	UMI, VSI, OIK-01, OIK-20, POL-10, ITÄ-10